

FARSUND KOMMUNE
Postboks 100
4552 FARSUND

Dato: 31.01.2025
Vår referanse: 24/08861-12
Deres referanse: BYGG-24/00056
Saksbehandler: Ghattas J Sayej

Foreløpig uttalelse – dispensasjon for oppføring av enebolig med garasje og hagestue, gnr/bnr. 28/117, Østhasselstrand, Farsund kommune

Vi viser til kommunens oversendelse 19.2.2024 – dispensasjon for oppføring av enebolig med garasje og hagestue på gnr/bnr. 28/117, Østhasselstrand. Vi viser også til vår e-post 22.3.2024, hvor det ble presisert at eiendommen omfattes av LNF med byggeforbud. Det ble også presisert at eiendommen inneholder krigsminnet ID 218264, som er en del av kulturlandskapet i Marka, samt at Østhassel er et området spesielt rikt på steinalderboplasser med stort potensiale for flere funn.

På denne bakgrunnen ble det foretatt en arkeologisk registrering 19.4.2024. Det ble påvist en steinalderlokalitet fra eldre steinalder, registrert i Askeladden med ID 319439. Den 24.4.2024 sendte vi våre merknader til kommunen og grunneier og anbefalte kommunen å avslå søknaden. Deretter opplyste vi grunneier om muligheten for å søke om dispensasjon fra kulturminneloven. Den 17.9.2024 søkte grunneier v/Svend Erik Horg fra G-Takk om dispensasjon for å frigi steinalderlokalitet ID 319439 via Digisak (#292492). Kulturhistorisk museum har uttalt at hvis det blir en utbygging på dette området, så anbefaler de at det settes vilkår om en arkeologisk utgraving av steinalderlokaliteten.

I en samlet vurdering, er det avgjørende å vektlegge det helhetlige kulturmiljøet eiendommen er en del av. Den historiske havnen med tilhørende bebyggelse er lett gjenkjennelig med tradisjonelle proporsjoner og materialer. Flere av bygningene er SEFRAK-registrert med oppføring før 1850. I 1880 lå det hele 31 båtstøer langs strendene på Østhassel. Ved siden av de mange krigsminnene, ligger den fredete redningsstasjonen like nedenfor tiltaksområdet (ID 127039). Redningsstasjonen er den mest komplette og best bevarte i hele Norge. Mellom 1855 og 1930 ble over 200 mennesker reddet fra stasjonen på Østhasselstrand. Den fredete stasjonen og helhetlige havnen innebærer at Østhasselstrand utgjør et kystmiljø av nasjonal interesse. Videre utbygging i dette området må avveies mot miljøets historiske karakter og verdier som kystmiljø. Vi viser for øvrig til Farsund kommunes kulturminneplan: «Moloen i Østhasselstrand er omtalt som en av tre havneanlegg på Lista som er omfattet av verneplanen», og til kommuneplanens samfunnsdel 2018-2013.

Vi er vist skisser av en ny bebyggelse som bryter sterkt med områdets havnekarakter og tradisjonelle forankring i båtstøene og redningsstasjonen. Eneboligen er foreslått som en større bygning med flatt tak og ruvende plassering i landskapet. Dette vil utvilsomt redusere

Besøksadresse:
Tordenskjolds gate 25, 4612
KRISTIANSAND S

Postadresse:
Postboks 788 Stoa, 4809 Arendal

Telefon:
+47 38 05 00 00

E-post:
postmottak@agderfk.no

Org.nr.:
921 707 134

Nettsted:
www.agderfk.no

opplevelsesverdien av den fredete havnen. Vi bemerker også at ny plassering av innkjørselsvei strekkes gjennom naboteigen (gnr/bnr 28/118), som ikke er undersøkt i forhold til §9 i kulturminneloven. Vi antar at steinalderlokaliteten strekker seg også over denne teigen. I tillegg til ovennevnte opplysning er denne teigen ikke regulert til boligbebyggelse og ligger innenfor byggeforbud LNF område samt byggeforbudet i 100-metersbeltet langs sjøen jf. PBL §1-8.

Etter en samlet vurdering, og med vekt på de betydningsfulle kulturhistoriske verdiene i området, anbefaler vi kommunen å avslå søknaden.

Dersom kommunen likevel ønsker å godkjenne søknaden, så ber vi kommunen om, før sluttbehandling av byggesaken, at det settes krav om en endring av nybyggets utforming som er mer tilpasset kulturmiljøet.

I tillegg må også forholdet til automatisk freda kulturminner avklares før saken kan sluttbehandles av kommunen og det gis igangsettingstillatelse, jf. undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9. Avdeling for kulturminnevern og kulturturisme kan kontaktes for informasjon om hva som gjenstår før forholdet til automatisk freda kulturminner er endelig avklart. Fylkeskommunen vil da fatte et vedtak etter kulturminneloven § 8.1 ledd (om dispensasjon fra fredningen).

Med hilsen

Dr. Ghattas J Sayej
Rådgiver
Seksjon for arkeologi

Brevet er godkjent elektronisk.

Kopi til: Svend Erik Horg